

Ügyiratszám: MN/11154-9/2016.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem elbírálása

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG MÉDIATANÁCSÁNAK

506/2016. (V.3.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** (**Személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. (1016 Budapest, Naphegy tér 8. 2. em., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) Kossuth Rádió adóján 2016. április 2-án 14 óra 31 perc 45 másodperes kezdettel sugárzott „A tudomány hangjai” című műsorszámmal kapcsolatban, 2016. április 5-én benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2016. április 6-án indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

e l u t a s í t j a.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácshoz (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérhet. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

I N D O K O L Á S

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2016. április 5-én érkezett, MN/11154-1/2016. ügyiratszámom iktatott beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2016. április 2-án 14 óra 31 perc 45 másodperes kezdettel sugárzott „A tudomány hangjai” című műsorszámot kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (**Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (**Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményeit, amikor a tárgyi műsorszámban nem számolt be arról, hogy az éghajlati övek eltolódását a Föld forgástengelyének billégése okozza.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltató közönségszolgálatát, valamint többek között Dobos Menyhért vezérigazgató elektronikus levélcímére 2016. április 2-án 16 óra 14 perckor küldött kifogásának másolatát, valamint az annak átvételét igazoló, 2016. április 2-án 17 óra 53 perckor küldött

visszaigazolási értesítés másolatát, továbbá az Energiapolitika 2000 Társulat által készített *Eltitkolt tények a klímaváltozásról - Tényleg a széndioxid okozza a klímaváltozást?* című kiadványt. A Kérelmező rögzítette, hogy kifogása a közszolgálati médiaszolgáltatóhoz megérkezett, azonban arra választ nem kapott.

Ezt követően, MN/11154-2/2016. ügyiratszámom, 2016. április 7-én benyújtott beadványában előadta, hogy a Médiaszolgáltató válaszolt levelére, s csatolta a Médiaszolgáltatóval folytatott levelezését, többek között a vezérigazgató által küldött azon e-mailt, amely szerint a Médiaszolgáltató álláspontja szerint a tárgyi műsorszám kiegyensúlyozott volt.

A Kérelmező beadványában, annak kiegészítésében, illetve a Médiaszolgáltatónak küldött kifogásában előadta, hogy a tárgyi műsorszám a klímaváltozásról szóló általánosságok ismertetésével kezdődött, amelynek keretében kifejezésre került az éghajlati övök eltolódásának ténye, olyan aspektusban, mintha a klímaváltozást az ember okozná. Az éghajlati övök eltolódása azonban a Föld forgástengelyének a billégésével kapcsolatos, s nem pedig az emberi tevékenységgel összefüggő szén-dioxid kibocsátással. A műsorban megszólalt Horn Péter akadémikus, aki elmondta, hogy a rendszerváltást követően a politika jobban beavatkozik az agráriumba, mint előtte. Sajnos a klíma területére is igaz Horn Péter megállapítása, ugyanis a politika hatalmas propagandával és médiatámogatással hirdeti, hogy a klímaváltozást az ember okozza azzal, hogy túl sok szén-dioxidot bocsát ki. A Kérelmező álláspontja szerint azonban nem igaz, hogy a melegedésben az ember által kibocsátott szén-dioxidnak számottevő szerepe lenne.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató közszolgálati médiaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2016. április 6-án hatósági eljárás indult és a Médiatanács a 2016. április 7-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/11154-3/2016. ügyiratszámú végzésével függő hatályú döntést hozott a Ket. 71/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése alapján.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálandó.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közzétételétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közzetésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a kérelem mellékleteit megvizsgálva megállapította, hogy a Kérelmező a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára elektronikus levélcímére 2016. április 2-án 16 óra 14 perckor küldte meg kifogását, azaz határidőben fordult a Médiaszolgáltatóhoz. A Médiaszolgáltató a Kérelmezőt a 2016. április 4-én 12 óra 38 perckor küldött elektronikus levelében tájékoztatta a kifogást elutasító álláspontjáról. Ezt követően a Kérelmező 2016. április 5-én a Hatósághoz érkezett beadványával hatósági eljárást kezdeményezett a Médiatanácsnál.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálnak.

A Médiatanács a 2016. április 7-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/11154-4/2016. ügyiratszámú végzésével a Ket. 29. § (3) bekezdésének b) pontja szerint tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közzétételétől számított 8 napon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát.

A Kérelmező az MN/11154-5/2016. ügyiratszámú, 2016. április 8-án érkezett beadványában tájékoztatta a Hatóságot a Médiaszolgáltatóval történt ismételt levélváltásáról, illetve ennek kapcsán arról, hogy a Médiaszolgáltató változatlan álláspontja szerint a műsorszám a jogszabályi előírásoknak megfelelő volt.

A Médiaszolgáltató az eljárás megindulásáról értesítő végzést a tértivevény tanúsága szerint 2016. április 12-én vette át, nyilatkozata 2016. április 20-án, postai úton érkezett meg a Hatósághoz. Nyilatkozatában előadta, hogy álláspontja szerint a tárgyi műsorszám megfelelt az Mttv. 12. § (2) bekezdésében foglalt kiegyensúlyozottsági követelménynek. A műsorszám ugyanis nem a klímaváltozás okaival foglalkozott, hanem annak a mezőgazdaságra vonatkozó hatásairól, következményeiről szólt. Ennek megfelelően sem a felvezetőben, sem a benne elhangzott interjúkban nem volt cél a klímaváltozás okainak vizsgálata, ekként a Kérelmező által a kifogásban előadottak - a tájékoztatás szempontjából - nem voltak relevánsak. Álláspontja szerint továbbá a sérelmezett műsorszám szereplő, a klímaváltozásról szóló rövid tájékoztatás vonatkozásában a kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértése fogalmilag sem merülhetett fel, mivel a műsorszám nem szerepeltek egymásnak ellentmondó vélemények, illetve nincs olyan el nem hangzott álláspont, melyet a tájékoztatás kiegyensúlyozottsága érdekében indokolt lett volna ismertetni. A kiegyensúlyozottság követelménye azt a célt szolgálja, hogy a tájékoztatási monopóliumok a műsorszolgáltatói technológia fejlődésének eredményeként ne váljanak ún. „vélemény-monopóliumokká”. A megfogalmazott követelmény a műsorszolgáltatók szerkesztési szabadságának egyfajta korlátjaként jelentkezik, azonban nem értelmezhető akként, hogy a műsorszolgáltató köteles minden álláspontot minden műsorszámában megjeleníteni. Mindezek alapján a Kérelmező olyan kötelezettség nem teljesítését kéri számon a Médiaszolgáltatótól, amelynek - noha a műsorszám témája nem indokolta - egyébként eleget tett azáltal,

hogy a Kérelmező által képviselt civil szervezet prominens személyisége, Horn Péter akadémikus is megszólalhatott a műsorszámban.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező álláspontja szerint a tárgyi műsorszám a klímaváltozással foglalkozott, melyben szó esett ugyan az éghajlati övek eltolódásáról, azonban nem került kifejezésre, hogy e jelenség a Föld forgástengelyének billégésével kapcsolatos, s nem pedig az emberi tevékenységgel összefüggő szén-dioxid kibocsátással. A műsorban megszólaló Horn Péter akadémikus elmondta, hogy a rendszerváltást követően a politika jobban beavatkozik az agráriumba, mint előtte, sajnos azonban a klíma területére is igaz ezen megállapítása. A politika ugyanis hatalmas propagandával és médiatámogatással hirdeti, hogy a klímaváltozást az emberi tevékenység okozza.

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2016. április 2-án 14 óra 31 perc 45 másodperes kezdettel sugárzott „A tudomány hangja” című műsorszámban - a kérelemben foglaltakkal kapcsolatosan - a következők hangzottak el:

Virághalmi Sarolta műsorvezető: *„Nagyjából 800 milliárd tonna szén-dioxidot pumpálhatunk a levegőbe, mielőtt a globális átlaghőmérséklet 2 °C-kal emelkedne. Ez már végzetesen hatna az emberiségre. Jelenleg ennek a mennyiségnek már a 2/3-ánál járunk. Jó napot kívánok! Virághalmi Sarolta vagyok. A felmelegedés már Magyarországon is érezhető: 1961-hez képest nyáron 30 százalékkal kevesebb csapadék esik, télen viszont sokkal több, mint korábban. A kutatók azt mondják, ma már nem az a kérdés, lesz-e az emberiség túlélése szempontjából kritikus klímaváltozás, hanem az, tudunk-e alkalmazkodni hozzá. A megoldásokat pedig nem a távoli jövőben, hanem most kell kitalálni. Hogy hogyan, arra keressük a választ. Tartsanak velünk! ...*

A mezőgazdaságban már nálunk a viszonylag védett területeken is felkészültek a felmelegedésre. Nem csak arról van szó, hogy akár hetekkel korábban érik a paradicsom vagy akár a káposzta, de arról is, hogy egyre több őshonos növényfajunk egyszerűen nem bírja majd a kialakulóban lévő klímát. A kutatók szerint nem árt, ha jól megnézzük magunknak mostani erdeinket, mert pár év múlva gyökeresen megváltoznak majd. Lévai András összeállítását hallják.”

Lévai András: *„Azon talán lehet vitatkozni, hogy a Föld klímájának napról napra tapasztalt változása mennyire természetes folyamat és mennyire a felelőtlen emberi tevékenység következménye, de azt le kell szögezni, hogy éghajlatunk egyre gyorsuló tempóban változik. Vannak erre egzakt mérőszámok is, az ún. klímaértékek, amelyek megmutatják, hogy egy-egy hőmérsékleti zóna évszázadonként mennyit vándorol észak felé. Nos, ez a mi éghajlati övünkön tízszeres, de helyenként százszoros értéket mutat, és ennek megfelelően változik a hazai növénytakarások helyzete is. Az Erdészeti Tudományos Intézet régen foglalkozik a klímaváltozással, illetve annak hatásaival a magyar erdőállományra. Borovics György igazgató az ötven éven belül várható változásokról beszél.”*

Borovics György: *„Minden globális folyamatnak vannak regionális, vagy akár egy hektárban is kimutatható hatásai, és a mi munkánk azt próbálja végigvinni, hogy amikor én kimegyek az erdőbe és körbenézek, hogy egy adott területen, egy erdőrészletben milyen várható hatásai vannak. Általában azt kimondani, hogy melegedés és szárazodás lesz, nem lehet, mert például ha nyári időszakra vetítjük, akkor lehet, hogy még több csapadék is lesz. Viszont melegebb lesz és főleg a nyári időszakban, ami a növényzet számára rendkívül fontos, júliusi csapadék például – akkor van a vegetációs időben az egyik legintenzívebb növekedési szakasz – akkor viszont úgy tűnik, hogy kevesebb lesz.”*

Lévai András: *„Az éghajlatváltozás ellen küzdeni nehéz, az alkalmazkodást menedzselni viszont kötelező feladat – teszi hozzá a szakember.”*

Borovics György ezt követően az egyes fajták érintettségét megmutató számítógépes technikáról, valamint az erdőben tapasztalható jelenségekről beszélt.

Lévai András a műsorszám 14 óra 35 perc 46 másodperckor kezdődő részében egy Bátaszéken élő hatalmas molyhos tölgyről számolt be, melyet a helyiek az Európai Év Fája versenyre is neveztek. Borovics György a továbbiakban az őshonos, illetve a betelepített fajtákat, valamint azok életkörülményeit ismertette, majd a műsorszám a továbbiakban a magyarországi lágyszárúak – rétek, kaszálók, legelők – helyzetével foglalkozott, a Bauer Norberttel, a Magyar Természettudományi Múzeum főmuzeológusával folytatott beszélgetésben.

Lévai András a műsorszám ezen részét a következőkkel zárta:

„A globális klímaváltozás tehát Magyarországra is hat. Prognózisok szerint, ha marad az éghajlati módosulás jelenlegi üteme, akkor öt évtized múltán a mai török és bolgár síkvidéki klíma lehet az, ami idehaza jellegzetes lesz. A változást megállítani jelen tudásunk szerint nem lehet. Egyet tehetünk, dokumentáljuk a ma viszonyait és felkészülünk az új jövőre.”

Virághalmi Sarolta műsorvezető 14 óra 43 perc 28 másodperctől Horn Péter akadémikussal beszélgetett a mezőgazdaság fontosságáról:

Virághalmi Sarolta: *„Sokan azt mondják, hogy ő a mezőgazdaság, az agrárium az valami periférikus dolog, ott állatokkal valami kísérletek, biztos érdekes, de gyerekjáték. Ennek ellenére mégis mindig ott volt a politika mellett tanácsadóként, mindig megjelent kormányoktól, oldalaktól függetlenül. Miért?”*

Horn Péter: *„Magyarország egész történelme az tulajdonképp agrártörténelem is. És ha komolyan vesszük, akkor van egy olyan foglalkozása az emberiségnek, ami alapvetően érintette az életminőségüket, a kezdetektől napjainkig. Ez az élelmiszerellátás. Mert ha megnézzük azt, mi a legfontosabb dolog, amitől egy nép nem megy utcára, akkor az első dolog, hogy legyen elég ennivalója. Vízről most nem beszélek, mert az annyira evidens. És tulajdonképp, ha most, a világgazdaságot is megnézzük, azt ugyan kimutatja mindenki, hogy a gazdag országokban a GDP-nek 4-5 százaléka az alaptervekenység, és hogyha minden ezt kiszolgálót is hozzáveszünk, a legfejlettebb országokban is eléri a 11-15 százalékot, például az USA-ban. De, hogy mennyire fontos az agrárium, a legfejlettebb ország, az USA példáján mondom, az USA-nak agrártörvénye mindig volt a XX. században és most is van, és ez egy nagyon fontos törvény, amit folyamatosan karbantartanak és minden évben be kell számolni a szenátusnak. Mert Amerika hiába a legfejlettebb ország, pontosan tudja, hogy az agrár, az a gerince a társadalomnak, és ha azt nézzük, hogy világszinten mennyien foglalkoznak vele, akkor még ma is azt hiszem, hogy a legtöbben az agráriummal foglalkoznak, mert a fejlődő országokban a népességnek 30-40, néha 60 százaléka is ezzel foglalkozik. De Magyarországon például a Horthy-korszakban is 65 százaléka volt a népességnek agrár. Természetesen, ahogy az ipar meg a szolgáltatások a fogyasztás szerkezetét is eltolta, amikor egy fejlődő ország gazdaságát nézzük, ott 30-40 százalékát az emberek élelmiszerre költik. A szegény országban a 70-80 százalékát. A leggazdagabb 15 és 20 között. Mi kb. 28-30 százalékot. De ez egy borzasztó stabil szám, és ezt tulajdonképp még a gazdasági válságkrízisek sem igazán ingatják meg. ezért van az, hogy például a bankvilág világszerte az agrárpartnereit mindig nagyon fontosnak tartja, és az egyik legjobb, kölcsönt visszafizető szektorként tekint rá. Na most az sem véletlen, hogy az Európai Uniónak a központi költségvetése az tartósan meghaladja a 40 százalékát, tehát a legnagyobb tétel. És ez tulajdonképp onnan ered, hogy Európa rájött a II. világháború folyamán arra, hogy ha nem biztosítja ezt a szektort és nem tartja stabilan, akkor ez katasztrófa. És akkor alakult ki a II. világháború után, hogy nem akarnak többé éhezni és létrehozták – először a közös piacon belül – az agrártámogatási rendszert. Nagyon erősen garantálja azt az államszövetség, hogy biztosítva legyen az alapélelmiszer ellátása, tehát ne fordulhasson elő, hogy újra jegyrendszer kelljen, és ebből ered a tulajdonképpeni mostani közös piaci agrártámogatás is.”*

Virághalmi Sarolta: *„Ha az elmúlt éveket, vagy évtizedeket nézzük, mennyire hallgattak, mennyire hallgatott a politika arra, amit tanácsoltak neki, vagy amit tanácsolt neki?”*

Horn Péter: *„Én egy elég furcsát fogok mondani, és ez Glatz Ferenc történész barátomtól, a híres akadémikus meg elnök is volt, ő fogalmazta meg egyszer nekem, nagyon világosan, hogy tudod, bármennyire is furcsa, amit mondom, de Magyarország 1963, 64 és a rendszerváltásig képes volt arra, hogy a kormányzat és a párt is az agráriumot kiszabadította a politika fogságából. És ez volt az oka*

annak, hogy Magyarország abban a nagyon nehéz helyzetben is világraszóló eredményeket tudott elérni. Annak ellenére, hogy az összes szocialista ország folyamatosan támadott minket, pont az agrárpolitika miatt, amit a kapitalizmus melegágyának, a különleges szabadságjogok mérgező mértékével azonosítottak, de egy biztos, az ha a politika egy kicsit kiszáll az agrárból, akkor az nagyon tud fejlődni. És egy kicsit a rendszerváltás óta túlpolitizálttá vált sajnos az agrárkérdés, és nem elsődlegesen szakmai politikai döntések születtek, hanem mindenféle álpolitikai és pillanatnyi szituációkat kezelni próbáló ideológiák érvényesültek, és ez sajnos meglátszott és meglátszik az agráriumon. Egy dolgot látni kell, és én ugye elég öreg vagyok már és nagyon sok ország agrártörténetét is ismerem meg láttam a fejlődésüket is, immáron 50 év óta nyomon tudom kísérni, és egyet láttam, hogyha az agráriumot nem hagyják a saját törvényei szerint fejlődni, úgy mondom, hogy evolúciót érvényesülni, és mindig beleavatkoznak, az katasztrofális hatású. Tehát az agrárnak a saját öntörvényű fejlődését hagyni kell. És ha ezt valaki hagyja, akkor ott nagyon fejlett agrárgazdaság alakul ki. Ha mindig beavatkozunk, az mindig hatalmas értékvesztéssel jár és minden radikális változás a rendszerben olyan utóhatású, hogy elveszi a kedvét a következő generációnak, hogy ez iránt a szakma iránt érdeklődjön, mert látja a szülein, hogy egy-egy radikális intézkedés milyen katasztrofális hatású lélektanilag, hogy rombolja a fejlődésben és a hosszú távú gondolkodásban való bizalmat és elkötelezettséget. És ezt minden országban látom. Borzasztó kontraproduktív. Az agrárba nem szabad gyakran felülről beavatkozni.”

Et követően Virághalmi Sarolta műsorvezető 14 óra 50 perc 26 másodperctől Márton Istvánnal, a Húsmarhatermesztők és Marhahústermelők Szövetségének elnökével beszélgetett az állattenyésztés és a klímaváltozás összefüggéseiről. Márton István az egyes marhafajták érintettségét, valamint eredeti élőhelyüket ismertette, illetve szó esett a magyarországi fajtaösszetételről. A beszélgetés az egyre melegebb nyarak szarvasmarhákra gyakorolt hatásával folytatódott, majd az egyes fajták betegségekkel kapcsolatban mutatott fokozottabb ellenállásának ismertetésével végződött.

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámokkal kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: *”időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel - ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket - foglalkozó műsorszám.”*

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közzétevő műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéssről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

„*A tudomány hangjai*” a Médiaszolgáltató magazinműsora, mely a természet és társadalomtudomány témáit, sokszor vitatott kérdéseinek tisztázását célozza, azaz közéleti, közérdekű kérdésekről nyújt tájékoztatást.

„*A tudomány hangjai*” című műsorszám – a jelen határozat indokolásának 2. pontjában részletesen ismertetett tartalommal – egyebek mellett a klímaváltozás és a mezőgazdaság viszonyával foglalkozott. A bevezetőben Virághalmi Sarolta műsorvezető a szén-dioxidnak a klímaváltozásban játszott szerepére utalt, majd megemlítette, hogy a mezőgazdaságban már felkészültek a felmelegedésre. Lévai András leszögezte, hogy ugyan lehet vitatkozni azon, hogy a Föld klímájának változása mennyire természetes folyamat és mennyire az emberi tevékenység következménye, azonban tény, hogy éghajlatunk egyre gyorsuló tempóban változik. Utalt arra is, hogy egy-egy hőmérsékleti zóna évszázadonként bizonyos mértékben észak felé vándorol. Borovics György, az Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója a klímaváltozásnak a magyar erdőállományra gyakorolt hatásáról beszélt, majd a műsorszám a továbbiakban a magyarországi légyszűrűk helyzetével foglalkozott, a Bauer Norberttel, a Magyar Természettudományi Múzeum főmúzeológusával folytatott beszélgetésben.

Virághalmi Sarolta műsorvezető 14 óra 43 perc 28 másodperctől Horn Péter akadémikussal beszélgetett a mezőgazdaság fontosságáról, illetve a politika és a mezőgazdaság kapcsolatáról. Horn Péter hangsúlyozta, hogy a politika túlságosan aktív beavatkozása az agráriumba, kifejezetten káros.

A műsorszám végén a marhatenyésztés és a klímaváltozás összefüggéseiről esett szó.

A kérelemmel érintett műsorszegmens műfaját tekintve rádiós interjú, melyben a riporter egy, a szerkesztő által megválasztott témakör kapcsán több meghatározott személy véleményét kérdezte (jelen esetben a mezőgazdaság és a klímaváltozás összefüggéseiről). Erre tekintettel nyilvánvaló, hogy nem korlátozható – még a kiegyensúlyozott tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben foglaltak alapján sem – ez a szabadság, hiszen nem egy aktuális közéleti, politikai esemény vonatkozásában történő tájékoztatás céljával szerepeltek a műsorszámokban az adott beszélgetések (interjúk), hanem a klímaváltozás jelensége kapcsán. A tárgyi műsorszám arra vállalkozott, hogy a közmédia törvényben rögzített céljai elérése, feladatainak teljesítése keretében meghatározott szakmai nézőpontokat ismertessen, illetve bemutassa egyes jelenségek természetére, mezőgazdaságra gyakorolt hatásait, ezért e műsorszám véleményformáló hatását el kell választani a demokratikus nyilvánosság megteremtését, így a közönség tájékoztatását szolgáló közéleti, politikai vagy hírműsorokétól. Ezt bizonyítja, hogy a műsorszám a bevezetőjében említetteken kívül – a klímaváltozás ténye, illetve azon dilemma, hogy ennek okozója vajon az emberi tevékenység-e – semmiféle, az adott kérdéshez kapcsolódó egyéb véleményt, nézőpontot nem ismertetett, és nem is foglalkozott ezen túlmenően a kérdéssel, hanem egyes, a mezőgazdaságban tapasztalható jelenségekről számolt be. Erre figyelemmel **megállapítható, hogy a kérelemmel érintett műsorszám tartalmi, valamint műfaji – és ebből következően szerkesztési – sajátosságait szem előtt tartva a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye jelen esetben nem vizsgálható.**

A fentiek alapján a Médiatanács az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a kérelmet elutasította.

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul.

A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi.

A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza.

Budapest, 2016. május 3.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

Dr. Koltay András
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat